

نفت و گاز

نفت و گاز

به دلیل اهمیت فعالیتهای نفت ، گاز و پتروشیمی در اقتصاد ایران ، یک فصل جدا از فصلهای معدن و صنعت به اطلاعات آماری آن اختصاص داده شده است .

با استخراج نفت و گاز از اولین چاه نفت در مسجد سلیمان ، در سال ۱۲۸۷ شمسی (۱۹۰۸ میلادی) فعالیت صنعت نفت در ایران آغاز شده و آمارهایی از زمان مزبور گردآوری شده است . پس از طی شدن صنعت نفت در اسفند ۱۳۲۹ شرکت ملی نفت ایران آمارهای وسیعتری را منتشر کرده است که در اولین سالنامه آمار کشور آمارهای مربوط به سال ۱۳۳۴ شمسی (۱۹۵۵ میلادی) درج شده است .

پس از تأسیس شرکت ملی گاز ایران در اسفند ۱۳۴۴ و شرکت ملی گاز مایع ایران در سال ۱۳۶۶ این دو شرکت نیز به ترتیب آمارهایی در زمینه گاز طبیعی (L.N.G) و گاز مایع (L.P.G) گردآوری و ارائه کرده اند .

در سال ۱۳۴۲ با احداث اولین کارخانه کود شیمیایی در کشور، صنایع پتروشیمی تولید شد و این نقطه آغاز تأسیس سازمانی مستقل برای معرفی صنعتی نو در کشور به شمار می رفت. از سال ۱۳۴۷ این سازمان نوپا تحت عنوان شرکت ملی صنایع پتروشیمی به فعالیت خود ادامه داد. خوشبختانه به دلیل وجود منابع اولیه فراوان (نفت و گاز) و ارزش افزوده بالا و همچنین سایر عوامل، تولید مواد پتروشیمی در ایران مورد توجه و عنایت خاصی قرار گرفته است .

در حال حاضر، آمارهای مندرج در این فصل از شرکت ملی گاز ایران منطقه چهارمحال و بختیاری، شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی منطقه چهارمحال و بختیاری دریافت می شود .

تعاریف و مفاهیم

نفت خام:

نفت خام آمیزه ای پیچیده از ترکیبات هیدروکربوری است که از مخازن طبیعی نفت در زیرزمین ، در بعضی از نقاط دنیا استخراج می شود . نفت خام به طور عمده ، متشکل از ترکیبات اشباع و غیر اشباع هیدروکربورهای آلیفاتیک و بعضاً آروماتیک می باشد . بجز هیدروژن و کربن که دو عنصر اصلی تشکیل دهنده نفت خام به شمار می روند ، عناصر دیگری مانند ازت ، اکسیژن ، گوگرد و فلزهایی چون نیکل ، سدیم ، وانادیم و آهن به مقدار کم در آن وجود دارند . به همین جهت ، نفت خام از نظر ویژگی های فیزیکی و شیمیایی بسیار متغیر است .

نفت سفید :

نفت سفید برشی از نفت خام و متشکل از سه نوع هیدروکربور پارافینی ، نفتینی و آروماتیکی می باشد . این فراورده به عنوان سوخت گرمایشی و سوخت مراکز حرارتی به کار می رود و یکی از مواد اصلی تشکیل دهنده سوخت جت است .

نفت کوره :

نفت کوره از بازمانده تقطیر نفت خام در برج های تقطیر پالایشگاه به دست می آید . این فراورده به سبب دارا بودن هیدروکربورهای سنگین ، به آسانی نمی سوزد و یکی از سوخت های عمده کشتی ها و واحدهای بزرگ صنعتی از جمله نیروگاه های برق به شمار می رود .

نفت گاز :

نفت گاز فراورده ای است که بعد از برش نفت سفید به دست می آید و به عنوان سوخت ماشین آلات کشاورزی و صنعتی و سوخت تعدادی از وسایل نقلیه عمومی و تأسیسات حرارتی به کار می رود .

بنزین موتور :

بنزین موتور آمیزه ای است از هیدرو کربورهای به طور عمده حلقوی و ایزومر با نسبت های متفاوت که برای افزایش درجه آرام سوزی آن، برخی از ترکیبات آلی به آن اضافه می شود .

سوخت جت :

به عنوان سوخت موتورهای جت جنگی و مسافربری به کار می رود که بر حسب میزان امتزاج نفت سفید مرغوب با سایر فرآورده های نفتی سبک (نفتا)، به صورت انواع مختلف تولید می شود و با اضافه کردن مواد افزودنی به منظور کاهش خوردگی و نقطه انجماد و ... تکمیل می گردد و در استانداردهای بین المللی به نام های JP4 و ATK معروف است .

گازمایع :

گاز مایع مخلوطی است از پروپان و بوتان نرمال که در اثر شرایط محیط و مصرف ، نسبت حجمی این دو ماده در مخلوط تغییر می یابد و در تحت فشاری حدود ۱۰۰ تا ۱۱۰ پوند بر اینچ مربع ، به صورت مایع در می آید .

مشترک گاز :

عبارت از شخص حقیقی یا حقوقی است که طبق روش پذیرش متقاضیان گاز ، پس از تحویل مدارک مورد نظر و پرداخت حقوق و هزینه های متعلقه ، مشخصات او در دفتر پذیرش اشتراک ثبت شده و شماره اشتراک به وی اختصاص یافته باشد .

مصرف کننده گاز :

به مشترکانی اطلاق می شود که در جریان گاز آن هاپس از طی مراحل اشتراک پذیری ، راه اندازی شده باشد .

انشعاب گاز :

به خطوطی که برای ارسال گاز از خطوط انتقال ، خطوط تغذیه و شبکه تا ایستگاه اختصاصی مشترک نصب می شود ، انشعاب گاز اطلاق می گردد .

گزیده اطلاعات :

در سال ۱۳۹۲ ، به ترتیب بنزین با ۲۲۹۹۱۱ هزار لیتر و نفت گاز با ۲۲۸۹۳۱ هزار لیتر بیش ترین سهم مصرف فرآورده های نفتی را داشته اند.

همچنین در سال فوق ، ۴۲ مخزن ذخیره واد سوختی وجود داشته. در سال ۱۳۹۲ ، تعداد ۱۷۴ تلمبه پمپ بنزین ، ۹۰ تلمبه پمپ نفت گاز و ۱۰ تلمبه پمپ نفت سفید وجود داشته است. همچنین در سال مذکور تعداد شعب فروش نفت شهری و روستایی ۲۵۲ شعبه بوده است.

تا سال ۱۳۹۱، از تعداد ۱۰۱ شهر در استان ، ۷۶ شهر و ۶۷۱ روستای استان گاز رسانی شده اند .

تعداد انشعابات گاز طبیعی در استان تا پایان سال ۱۳۹۱ ، ۱۵۹۴۱۷ انشعاب و تعداد مصرف کنندگان گاز ۲۵۲۱۵۷ مشترک بوده که بیش از ۹۹/۶ درصد آن خانگی و تجاری می باشد . در سال فوق میزان مصرف گاز طبیعی ۱۰۴۶۷۲۸۱۸۵ متر مکعب بوده است.

۱-۶- مصرف انواع فرآورده های نفتی (هزار لیتر)

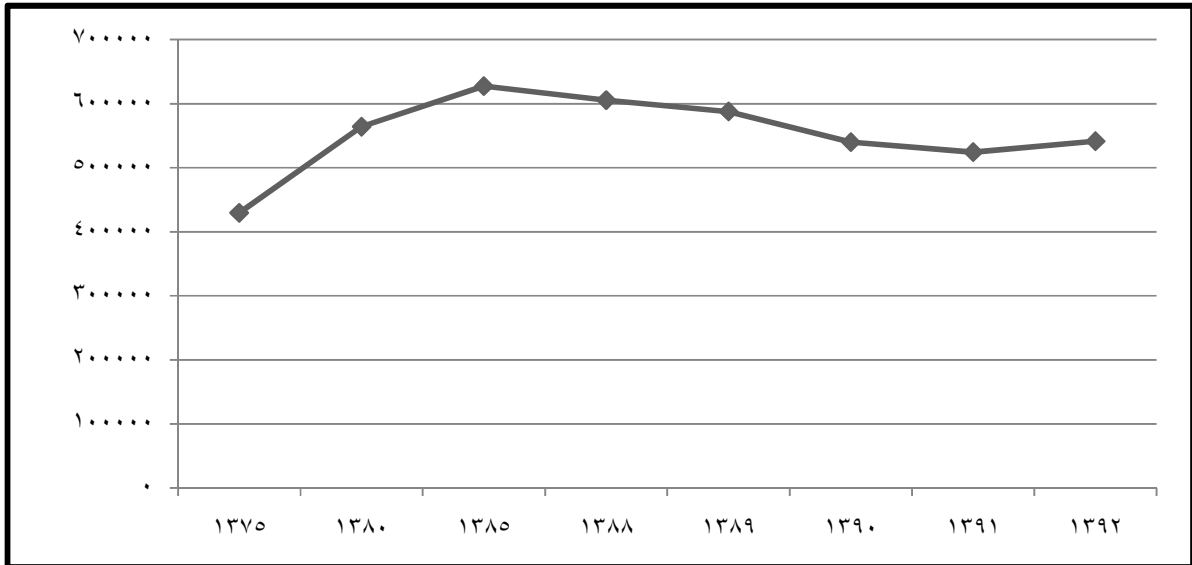
شرح	جمع	گاز مایع(تن).	سوخته های هواپیما	بنزین	نفت سفید	نفت گاز	نفت کوره	روغن های موتور و صنعتی	قییر(تن)	سایر فرآورده ها
.....۱۳۷۵	۴۲۹۶۸۲	۰	۰	۸۳۸۴۴	۱۴۹۲۹۰	۱۳۲۲۴۴	۶۰۵۱۰	۳۷۹۴	۰	۰
.....۱۳۸۰	۵۶۴۲۶۰	۰	۰	۱۴۹۳۷۱	۱۴۴۲۵۵	۱۸۱۸۲۹	۴۴۵۵۴	۶۰۰۹	۳۸۲۴۲	۰
..... ^(۱) ۱۳۸۵	۶۲۷۵۳۶	۲۲۱۳۳	۱۴۰۰	۲۵۷۲۶۲	۹۶۸۵۴	۲۲۰۶۰۶	۲۹۲۸۱	۰	۰	۰
.....۱۳۸۸	۶۰۵۶۷۳	۲۷۹۹۸	۲۳۲۷	۲۳۰۲۷۴	۶۹۶۱۰	۲۵۴۰۰۳	۲۱۴۶۱	۰	۰	۰
.....۱۳۸۹	۵۸۷۸۹۲	۲۷۵۶۴	۲۰۳۶	۲۱۲۵۶۶	۵۰۵۱۰	۲۷۳۱۴۱	۲۲۰۷۵	۰	۰	۰
.....۱۳۹۰	۵۴۰۰۶۰	۲۹۷۴۰	۸۰۸	۲۰۷۷۶۷	۴۲۸۱۵	۲۴۷۷۵۷	۱۱۱۷۳	۰	۰	۰
.....۱۳۹۱	۵۲۴۴۱۹	۲۸۶۸۰	۸۱۴	۲۱۷۶۹۰	۳۱۶۵۱	۲۲۱۲۱۳	۲۴۳۷۱	۰	۰	۰
.....۱۳۹۲	۵۴۱۴۸۵	۲۴۳۶۵	۱۹۰	۲۲۹۹۱۱	۳۰۶۳۲	۲۲۸۹۳۱	۲۷۴۵۶	۰	۰	۰
ناحیه مرکزی.	۳۲۸۲۱۰	۱۲۷۵۰	۱۹۰	۱۵۱۷۶۰	۱۷۱۲۰	۱۲۲۱۸۲	۲۴۲۰۸	۰	۰	۰
ناحیه بروجن.	۱۰۹۵۲۷	۳۱۸۶	۰	۴۳۲۲۴	۳۷۹	۶۲۰۳۴	۷۰۴	۰	۰	۰
ناحیه لردگان.	۱۰۳۷۴۸	۸۴۲۹	۰	۳۴۹۲۷	۱۳۱۳۳	۴۴۷۱۵	۲۵۴۴	۰	۰	۰

(۱) اختلاف آمار سال ۱۳۸۵ و سالهای قبل بدلیل واگذاری این بخش به بخش خصوصی می باشد.

نوضیح : ناحیه مرکزی شامل شهرستانهای شهرکرد، فارسان، اردل، ناحیه بروجن شامل شهرستان بروجن و ناحیه لردگان شامل شهرستان لردگان

مأخذ - شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی ایران - منطقه چهارمحال و بختیاری

نمودار ۱-۶- مصرف انواع فرآورده های نفتی (هزار لیتر)

مبنا جدول ۱-۶

۲- ۶- تعداد مخازن و جایگاههای فروش مواد سوختی

تعداد شعب فروش نفت	تعداد پمپ			تعداد جایگاه			مخازن مواد سوختی		شرح
	نفت سفید	نفت گاز	بنزین	خصوصی	دولتی	جمع	ظرفیت	تعداد	
۴۰۸	۱۳	۵۵	۸۳	۳۱۲	۱	۳۱۳	۷۶۶۵۰۰۰	۳۴۲۱۳۷۵
۴۱۱	۲	۷۴	۹۱	۴۲۷	۱	۴۲۸	۱۰۴۴۵۰۰۰	۴۶۷۱۳۸۰
۳۸۳	۸	۶۳	۹۷	۲۰	۱	۲۱	۱۳۳۵۷۰۰۰	۴۴۸۱۳۸۵
۳۹۹	۸	۶۷	۱۲۸	۳۳	۱	۳۴	۱۴۰۰۰۰۰۰	۴۷۳۱۳۸۸
۴۰۰	۱۰	۷۴	۱۲۰	۳۴	۱	۳۵	۱۴۵۳۲۰۰۰	۴۷۲۱۳۸۹
۴۰۲	۱۰	۷۴	۱۳۴	۳۶	۱	۳۷	۱۴۸۰۲۰۰۰	۴۷۸۱۳۹۰
۲۵۲	۱۰	۸۴	۱۶۷	۴۲	۱	۴۳	۱۳۱۰۸۰۰۰	۴۲۱۱۳۹۱
۲۵۲	۱۰	۹۰	۱۷۴	۴۴	۱	۴۵	۱۲۴۰۴۰۰۰	۴۲۲۱۳۹۲
۱۸۸	۱۰	۵۸	۱۰۸	۲۷	۱	۲۸	۸۲۶۵۰۰۰	۳۰۱ ناحیه مرکزی
۶	۰	۱۵	۳۰	۸	۰	۸	۱۳۶۴۰۰۰	۳۶ ناحیه بروجن
۵۸	۰	۱۷	۳۶	۹	۰	۹	۲۷۷۵۰۰۰	۸۵ ناحیه لردگان

نوضیح: ناحیه مرکزی شامل شهرستانهای شهرکرد، فارسان، اردل، ناحیه بروجن شامل شهرستان بروجن و ناحیه لردگان شامل شهرستان لردگان

مأخذ - شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی ایران - منطقه چهارمحال و بختیاری

۳-۶- تعداد شهرها و روستاهای گازرسانی شده، و تعداد انواع انشعاب، تعداد مصرف کننده و مقدار مصرف گاز طبیعی

مصرف گاز طبیعی (متر مکعب)	تعداد مصرف کننده			تعداد انشعاب			تعداد روستاهای گاز رسانی شده	تعداد شهرهای گاز رسانی شده	سال و شهرستان
	صنعتی	تجاری	خانگی	صنعتی	خانگی - تجاری	جمع			
۲۰۲۳۸۵۵۰۰	۲	۱۳۹۱	۳۳۴۲۴	۲	۳۳۴۸۵	۳۳۴۸۷	۶	۱۲۱۳۷۵
۳۴۲۱۷۳۰۰۰	۲۵	۲۴۶۶	۶۵۳۴۶	۲۴	۶۵۴۳۸	۶۵۴۶۲	۱۰	۱۸۱۳۸۰
۹۲۹۶۰۶۸۰۲	۳۳۰	۵۶۹۳	۱۲۶۶۳۳	۲۲۹	۱۰۱۰۴۱	۱۰۱۲۷۰	۱۴۶	۲۳۱۳۸۵
۱۱۴۱۰۳۹۷۶۳	۵۶۹	۸۸۱۶	۱۷۱۱۰۱	۲۸۹	۱۲۶۰۰۲	۱۲۶۲۹۱	۲۴۹	۲۷۱۳۸۸
۱۱۴۵۸۱۶۴۲۷	۶۹۹	۱۱۸۷۷	۱۸۳۰۱۸	۳۲۲	۱۳۶۹۸۰	۱۳۷۳۰۲	۲۶۹	۲۷۱۳۸۹
۱۱۲۲۳۹۸۲۶۶۱	۷۹۲	۱۳۱۲۰	۲۰۲۸۵۶	۳۶۹	۱۴۷۸۱۸	۱۴۸۱۸۷	۳۳۸	۳۱۱۳۹۰
۱۰۰۵۳۵۳۶۲۳	۸۷۴	۱۴۱۵۸	۲۲۰۶۸۸	۳۸۵	۱۵۴۵۱۹	۱۵۴۹۰۴	۳۵۷	۳۱۱۳۹۱
۱۰۴۶۷۲۸۱۸۵	۹۳۷	۱۵۳۱۰	۲۳۵۹۱۰	۶۳۱	۱۵۸۷۸۶	۱۵۹۴۱۷	۳۷۳	۳۶۱۳۹۲
۴۳۹۹۰۲۵۱۰	۳۶۹	۶۵۰۸	۸۸۰۳۲	۲۱۴	۴۹۸۲۹	۵۰۰۴۳	۱۸	۸شهرکرد
۱۸۶۵۲۲۳۹۲	۲۵۴	۳۵۰۳	۳۶۷۳۹	۱۰۲	۲۴۵۴۶	۲۴۶۴۸	۳۹	۶بروجن
۹۲۵۷۹۷۹۰	۵۰	۱۲۸۷	۲۴۹۹۲	۲۵	۱۶۷۷۸	۱۶۸۰۳	۱۷	۶فارسان
۱۱۷۳۹۸۱۳۳	۵۹	۱۴۴۸	۳۷۳۲۹	۹۶	۳۰۲۹۶	۳۰۳۹۲	۱۴۷	۴لردگان
۷۱۷۳۹۲۸۹	۹	۳۴۲	۸۷۲۱	۲	۷۱۹۳	۷۱۹۵	۳۴	۴اردل
۱۱۶۳۳۵۷۳	۶۳	۱۸۷	۲۹۹۳	۴	۲۸۹۳	۲۸۹۷	۵۳	۱کوهرنگ
۵۰۰۹۱۵۷۲	۳۱	۹۱۹	۱۶۵۷۷	۱۱	۱۲۸۵۱	۱۲۸۶۲	۳۲	۴کیار
۴۵۹۹۲۵۹۱	۲۵	۵۳۸	۹۰۳۱	۴	۶۸۶۸	۶۸۷۲	۱۰	۲بن
۳۰۸۶۸۳۳۵	۷۷	۵۷۸	۱۱۴۹۶	۱۷۳	۷۵۳۲	۷۷۰۵	۲۳	۱سامان

مصرف گاز طبیعی در سالهای ۱۹ تا ۹۱ مطابق با صورتهای مالی شرکت اصلاح گردیده است.

مأخذ - شرکت ملی گاز ایران - شرکت گاز استان چهارمحال و بختیاری.